

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Odbor grantů a dotací

INFORMAČNÍ LISTY OP VK

Vydání č. 3/2012

Obsah

1. Doplňující informace k provádění výběrových řízení 2
2. Častá pochybení při realizaci výběrových řízení a nálezy z kontrolní činnosti 2
3. Stručný výčet zjištění z jiných kontrolních a auditních činností: 7

1. Doplnující informace k provádění výběrových řízení

Stanovení hodnotících kritérií ve Výzvě k podání nabídek v rámci zadávání zakázek

Hodnocení nabídek předložených na základě výzvy k podání nabídky se provádí pomocí hodnotících kritérií stanovených ve výzvě k předkládání nabídek nebo v zadávací dokumentaci, kterým jsou přiřazeny váhy vyjádřené v procentech podle jejich důležitosti, přičemž součet vah musí tvořit 100. Hodnocení může být prováděno buď pomocí jediného kritéria, kterým je cena, nebo pomocí více kritérií. **Poskytovatel podpory doporučuje zadavateli v případě zakázky na dodávky s ohledem na možná rizika porušení zásad zadávacího řízení, použít nejnižší nabídkovou cenu jako jediné hodnotící kritérium.**

Pokud je použito více hodnotících kritérií, jedním z nich musí být vždy cena. V tomto případě je zadavatel povinen ve výzvě/zadávací dokumentaci stanovit jasná a účelná hodnotící kritéria, která mají přímý vztah k zadávané veřejné zakázce, odpovídají jejímu charakteru a složitosti a respektují základní zásady transparentnosti a nediskriminace. Způsob hodnocení, hodnotící kritéria i postup hodnocení musí být zadavatelem řádně stanoven a zdůvodněn již ve výzvě k podání nabídek a poskytovateli podpory doložen relevantními dokumenty v příslušné monitorovací zprávě.

Požadavek na kvalifikační předpoklady dodavatele

Zadavatel je povinen omezit rozsah požadované kvalifikace pouze na požadavky a doklady bezprostředně související s předmětem veřejné zakázky a zároveň nesmí stanovit nepřiměřené kvalifikační předpoklady nebo je stanovit takovým způsobem, že by vedly neodůvodněně k omezení hospodářské soutěže.

Certifikáty ISO a další podobné certifikáty nemohou být kvalifikačním předpokladem v rámci výběrového řízení.

2. Častá pochybení při realizaci výběrových řízení a nálezy z kontrolní činnosti

Zadavatel stanovil ekonomicko – kvalifikační kritérium – požadavek na pojištění částkou 5 mil. Kč. (celková předpokládaná cena zakázky cca 270.000,- Kč).

Minimální výše ekonomických a finančních nebo technických požadavků musí být stanovena přiměřeně s ohledem na předmět samotné veřejné zakázky. Požadavek na výši pojištění musí být stanoven s ohledem na charakter realizace veřejné zakázky, finanční rozsah a význam veřejné zakázky.

Pro stanovení požadavku na výši pojistného je nezbytné posoudit míru rizika vyjádřenou v maximální možné výši škody, která by zadavateli mohla objektivně z titulu realizace veřejné zakázky vzniknout.

Vzhledem k tomu, že se v daném případě jednalo o jednorázovou dodávku zboží, máme za to, že požadavek na pojištění ve výši 20 násobku předpokládané hodnoty veřejné zakázky byl požadavkem nepřiměřeným. Zadavatel v rámci argumentace uvádí, že má sám pojistnou smlouvu na stroje a ostatní elektroniku ve výši cca 4 mil. Kč. Tento argument však k posuzovanému není relevantní. Dále poukazuje na škodné události, které u něj vznikly, sám uvádí, že se jednalo o částky cca 3.000,- Kč.

Zadavatel tak postupoval v rozporu s § 6 ZVZ a 7.2. Příručky. V této souvislosti je třeba upozornit na to, že dva ze tří oslovených zájemců svoji nabídku nepodalí.

Zadavatel požadoval u VZMR k nabídce doložení certifikátu ISO

V Rozhodnutí S186/2010/VZ-12767/2010/540/KKo ÚOHS uvádí v bodě 47. „K požadavku zadavatele na doložení certifikátu podle ISO 9000 a EN 14000 Úřad uvádí, že uvedené certifikáty jsou standardním požadavkem zadavatelů na prokázání kvality poskytovaných služeb, resp. vztahu k životnímu prostředí. Požadavek zadavatele na předložení uvedených certifikátů se jeví podle názoru Úřadu jako přiměřený předmětu veřejné zakázky“.

V pozdějších rozhodnutích se ÚOHS přiklání k názoru, že požadavek na předložení certifikátu systému řízení jakosti pro prokázání technických kvalifikačních předpokladů může být považován za diskriminační (ÚOHS-S8/2011/VZ-4378/2011/540/MKr). Stanovení kvalifikačních kritérií nemůže vést podle úřadu k bezdůvodnému omezení možnosti zájemců účastnit se zadávacího řízení či jakémukoliv zvýhodnění některého ze zájemců. Účelem kvalifikace je zabezpečit účast všech potenciálních dodavatelů, kteří jsou způsobilí předmětnou veřejnou zakázku plnit.

Ačkoliv požadavek na ISO 9000 je dle našeho názoru přiměřený (zadavatel postupuje podle Příručky), bude třeba rozlišovat následující:

v případě, že byla zakázka vyhlášená před účinností novely ZVZ z dubna letošního roku, pak bychom nepovažovali za diskriminační požadavek, zejména za předpokladu odůvodněnosti takového požadavku;

v případě, že byla zakázka vyhlášená po účinnosti novely ZVZ z dubna letošního roku, pak bychom považovali již za v rozporu s § 6 ZVZ.

V posuzovaném případě zadavatel oslovil dodavatele napřímo. Na základě našich zjištění (pouze telefonicky) bylo shledáno, že 2 ze tří oslovených dodavatelů požadovaným ISO nedisponují, pouze vítězný uchazeč byl jeho držitelem. Pokud zadavatel sám přímo oslovuje zájemce, vyzve pouze takové, o kterých má informace, že jsou schopni požadované plnění řádně a včas dodat (bod 7.4.4 Příručky). V uvedeném případě byli osloveni zájemci, kteří toto nebyli schopni, neboť nesplňovali kvalifikační předpoklad (v této souvislosti viz rovněž bod 6.5 dále). Z oslovených se tedy soutěže mohl účastnit pouze jeden. Zadavatel tak svým postupem porušil bod 7.4.4. Příručky a § 6 ZVZ.

Zadavatel stanovil hodnotící kritérium – rychlost garantovaného servisního zásahu v místě instalace

K dotazu, zda měl zadavatel limitovat dobu garantovaného zásahu, ať už spodní či horní hranicí, sdělujeme, že to z našeho pohledu nutné nebylo. Rovněž tato nelimitace nikterak neomezovala dodavatele, neboť ti se zadávací dokumentace věděli, že zadavatel má zájem na co nejnižších hodnotách a bylo zcela na nich, aby nabídli to, co je reálně v jejich možnostech.

Je na zadavateli, zda případně nevěrohodné nabídky v určitém kritériu (např. zásah do 1 minuty) nepřidělí 0 bodů z důvodu nepřiměřenosti kritéria. Vždy však před takovýmto krokem by měl dát možnost dodavateli, aby svoji nabídku „obhájil“. Je např. možné, že má svoji provozovnu přímo v sousedství zásahového místa a jeho nabídka je tak reálná. Smyslem možnosti vyloučit zjevně nepřiměřenou nabídku je chránit zadavatele před situací, kdy uchazeč ve své nabídce uvede údaje, jejichž dodržení není reálné, což by během realizace předmětu plnění veřejné zakázky vedlo ke změně těchto údajů hodnocených v rámci dílčích hodnotících kritérií, a to v rozporu s původně stanovenými podmínkami jejího zadání.

Je proto nutností pro zajištění transparentnosti, rozhodnutí hodnotící komise o přidělení nulového počtu bodu nabídce, jejíž kritéria shledala zjevně nepřiměřenými řádně odůvodnit, aby toto posouzení bylo přezkoumatelné v rámci podání námitek dotčeným uchazečem, či v rámci jakékoliv kontroly.

V této souvislosti je třeba ještě upozornit na to, že oslovení uchazeči nebyli ze stejné lokality, což mohlo mít vliv právě na jejich možnost zásahu na místě (sídla firem byla různě daleko vzdálena od sídla zadavatele – od 180 Km po 20 Km). Z uvedeného plyne, že oslovení uchazeči již od počátku nebyli vybráni tak, aby měli pro plnění tohoto kritéria s vahou 30 % stejné (přibližně stejné) podmínky. Z důvodu, že se jednalo o přímo oslovené dodavatele, máme za to, že přístup zadavatele při volbě tohoto kritéria nebyl správný, neboť bylo v tomto konkrétním případě diskriminační, tedy v rozporu s § 6 ZVZ a 7.2. Příručky.

V souvislosti s tímto kritériem byla dále připomínkována Smlouva

V souvislosti s uzavřenou smlouvou je potřebné konstatovat, že zadavatel jako jedno z hodnotících kritérií požadoval zásah na místě vyjádřený v hodinách. Samotná smlouva však není v tomto přesná, neboť obsahuje pouze ustanovení, že „Záruční servis odezva do 2 hodin od nahlášení závady“. Výraz „odezva“ tak dle našeho názoru nenahrazuje původní požadavek „zásah v místě instalace“.

Zadavatel tak nepostupoval v souladu s bodem 7.4.7. Příručky (Smlouva musí být uzavřena ve shodě s podmínkami výběrového řízení a vybranou nabídkou).

Zároveň upozorňujeme na to, že ustanovení o záručním servisu (době zásahu) je ve smlouvě bezzubé, neboť není sjednána žádná sankce za nedodržení tohoto závazku. Jeho případné nedodržení by mělo být pod sankcí smluvní pokuty, jednalo se o hodnotící kritérium.

Stanovisko ke Zprávě o posouzení a hodnocení nabídek

V průběhu formálního posouzení byly konstatovány nedostatky v nabídce u obou uchazečů. Z dokumentace však nevyplývá, zda a jak se zadavatel s těmito nedostatky vypořádal. Jeden uchazeč byl na základě těchto nedostatků vyloučen, druhý - vítězný uchazeč postoupil do fáze hodnocení. Zadavatel tak postupoval v rozporu s § 6 ZVZ a 7.2. Příručky.

V této souvislosti je třeba uvést, že vytýkané nedostatky byly uvedeny v písemnosti od jednoho z členů hodnotící komise, přičemž dle našeho názoru se v předložené dokumentaci nabídky vítězného uchazeče tyto vytýkané nedostatky (neuvedena kvalita videa, neuvedeno zda umožňuje 3D snímání, neuvedeno zda je v dodávce rameno na projektor) neprojevují. Je tedy otázkou, zda s nabídkou nebylo po podání manipulováno a uvedené skutečnosti do ní nebyly dodány až po lhůtě pro podání nabídky.

Jednání komise proběhlo v jednom dni - zahájení činnosti komise v 10:00, následně byly v 10:30 otevírány obálky a celé zasedání ukončeno v 15:30 s tím, že byl vybrán vítězný uchazeč, pak není jasné, proč se člen komise, který byl na jednání dle podpisu účasten, písemně vyjadřoval k nedostatkům v nabídkách.

Zadavatel tak postupoval v rozporu s § 6 ZVZ a 7.2. Příručky.

Z dodatečně zaslání vyjádření zadavatele nelze vyčíst odpověď na to, proč byly u vítězného uchazeče konstatovány nedostatky, když se v nabídce nevyskytovaly.

Zadavatel nevyločil z řízení uchazeče, který neprokázal splnění kvalifikačních předpokladů.

Uchazeč předložil výpis z obchodního rejstříku z 1. 3. 2010, tedy starší 90 dnů (lhůta pro podání nabídek 7. 7. 2011). Zadavatel požadoval ve Výzvě k podání nabídek ověřenou kopii ne starší 90 dnů.

Zadavatel svým postupem porušil § 6 ZVZ a § 60 ZVZ, a článek 7.4.6 Pravidel.

Zadavatel hodnotil nabídky podle jiných kritérií i vah než stanovil ve Výzvě, resp. zadávací dokumentaci.

Zadavatel ve Výzvě u druhého hodnotícího kritéria stanovil, že předmětem hodnocení bude kvalita a technické parametry jednotlivých položek seznamu, navrhovaný časový harmonogram realizace dodávky, dále délka poskytnuté záruční doby a návrh na zajištění záručního a pozáručního servisu, seznam nejvýznamnějších úspěšně realizovaných dodávek uchazečem (včetně formy účasti na projektech financovaných z ESF a státního rozpočtu ČR) v posledních 3 letech. Váha tohoto kritéria byla 20 %.

V rámci hodnocení rozdělil zadavatel toto kritérium na 4 části s tím, že každé části stanovil určitou váhu (technické parametry 10 %; časový rámec dodání 2 %; záruční doba 2 %; zajištění záručního a pozáručního servisu 6 %). Tento způsob hodnocení však nebyl uveden ve Výzvě, resp. zadávací dokumentaci.

Zadavatel ve Výzvě u druhého hodnotícího kritéria stanovil, že předmětem hodnocení bude kvalita zpracování metodiky přípravy a organizace vzdělávacích kurzů. Váha tohoto kritéria byla 30 %.

V rámci hodnocení rozdělil zadavatel toto kritérium na 7 části s tím, že každé části stanovil určitou váhu (parametr 1 – 10 %; parametr 2 – 7 %; parametr 3 – 5 %; parametr 4 a 5 – 3 %; parametr 6 a 7 – 1 %). Tento způsob hodnocení však nebyl uveden ve Výzvě, resp. zadávací dokumentaci. Zadavatel v rámci hodnocení blíže nespecifikoval, jak dospěl k svému bodovému ohodnocení. Výrazy „širší pojetí e-learningové výuky“, „Návaznost na Moodle“ nejsou natolik popisné, aby bylo možno

konstatovat, v čem se konkrétně odlišovalo od jiných nabídek a proč si „zasloužily“ vyšší bodové ohodnocení oproti jiným nabídkám.

Zadavatel tak postupoval v rozporu s § 6 ZVZ a článkem 7.2. Příručky, neboť nebyl dodržen princip transparentnosti zadávacího řízení.

Netransparentní a nepřezkoumatelný způsob hodnocení

Zadavatel v rámci hodnocení blíže nespecifikoval, jak dospěl k svému bodovému ohodnocení. Výrazy „Vyšší tech. parametry“ nejsou natolik popisné, aby bylo možno konstatovat, v čem tyto vyšší parametry spočívaly a proč si „zasloužily“ vyšší bodové ohodnocení oproti jiným nabídkám. Obdobné lze konstatovat i u výrazu „ Nelze stanovit, není jasné stanovisko“. V takovém případě buď měl zadavatel nabídku vyřadit pro neporovnatelnost, nebo udělit za dané kritérium 0 bodů.

Hodnocení je tak nepřezkoumatelné a tedy v rozporu s § 6 ZVZ a článkem 7.2. Příručky.

Souhrnně k oběma výše uvedeným zjištěním uvádíme, že zejména u subjektivních hodnotících kritérií je třeba dbát, aby byl při zadání i posuzování dodržen požadavek transparentnosti. Dodržení zásady transparentnosti znamená, že Zadavatel má povinnost veškeré úkony při zadávání zakázky činit jednoznačným, průhledným a srozumitelným způsobem. Zejména u veřejné zakázky, kde hodnocení je postaveno na naprosté převaze tzv. subjektivních dílčích hodnotících kritérií, je povinností zadavatele provést hodnocení nabídek zcela jednoznačným, přezkoumatelným způsobem. K této otázce se již několikrát vyjadřoval v rámci své rozhodovací praxe ÚOHS, který např. v Rozhodnutí S231/2009/VZ-12012/2009/510/Hod stanovil, že „jestliže se zadavatel rozhodne pro způsob hodnocení nabídek podle ekonomické výhodnosti, měl by dbát především na takové vymezení dílčích hodnotících kritérií a způsobu hodnocení nabídek podle těchto kritérií, které umožňuje jednoznačné a přezkoumatelné hodnocení nabídek, a které současně bude splňovat podmínky stanovené v ust. § 6 zákona. Takto stanovená kritéria hodnocení nabídek jsou pro zadavatele (i pro hodnotící komisi) závazná. Hodnocení nabídek je klíčovým prvkem v procesu výběru nejvhodnější nabídky, a proto je na něj kladen velký význam, a to nejen ze strany dodržení formálního postupu, ale i co do objektivit hodnocení. Hodnocení musí být tudíž zadavatelem zpracováno dostatečně transparentně, musí být průhledné a průkazné. Podle ust. § 80 odst. 1 zákona je zpráva o posouzení a hodnocení nabídek základním dokumentem z hlediska přezkoumatelnosti postupu hodnotící komise, resp. zadavatele. Hodnotící komise uvede ve zprávě zákonem/Příručkou požadované náležitosti, přičemž je nezbytné věnovat zvýšenou pozornost zejména údajům o hodnocení nabídek v rámci dílčích hodnotících kritérií, která nejsou matematicky vyjádřitelná, popisu hodnocení jednotlivých nabídek s uvedením náležitého odůvodnění. Tento dokument slouží nejen zadavateli, aby mohl přezkoumat postup hodnotící komise, ale také uchazečům, pro které je základním zdrojem informací o celém procesu posuzování a hodnocení nabídek. Z těchto důvodů je zpráva o posouzení a hodnocení nabídek stěžejním dokumentem při přezkumném procesu“.

Uvádění obchodních názvů a značek

Zadavatel v zadávacích podmínkách požadoval PC s chipsetem NVIDIA.

Tento technický popis odkazuje na konkrétní značku. NVIDIA je obchodní název a ochranná známka americké společnosti. Zadavatel je oprávněn použít specifické označení výrobku pouze ve výjimečných případech, kdy není schopen obecně specifikovat předmět veřejné zakázky bez takovýchto odkazů, tedy pouze za situace, kdy by takováto specifikace nebyla dostatečně přesná a srozumitelná, neboť by nezaručovala vymezení předmětu v podrobnostech nezbytných pro zpracování nabídek. Máme za to, že v tomto případě nebyla splněna podmínka nezbytnosti takového odkazu. Zadavatel ani nepřipustil jiná technická řešení.

Uvedeným postupem tedy zadavatel zvýhodnil určité dodavatele / výrobky a porušil tak § 6 ZVZ a článek 7.2. Příručky.

3. Stručný výčet zjištění z jiných kontrolních a auditních činností:

Rámcová smlouva podepsaná s dodavatelem, je odlišná od smlouvy uvedené v ZD

u jedné VZ byly někteří uchazeči vyloučeni a druzí se zdůvodněním, že se nejednalo o závažné porušení, byli ponecháni v soutěži – ZD přitom nestanovila žádné závažné či nezávažné porušení,

argumentace auditovaného subjektu, že vydefinovaný diskriminační požadavek se vztahuje pouze pro zakázky nad 2 mil a je závazný pouze pro ústřední orgány státní zprávy – analýza provedená EK - není možná akceptace logiky, že toto ustanovení je považováno za diskriminační pro orgány státní správy a pro další veřejné subjekty diskriminační není,

pro kontrolní zjištění je dostačující i to, že kontrolní pracovníci nejsou schopni prokázat, že postup zadavatele ovlivnil výběr nejvhodnější nabídky, ale trvá na tom, že postup zadavatele MOHL ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky,

dělení zakázky z důvodu, že zadavatel zjistil, že na dodávku všech poptávaných výrobků neexistuje vhodný dodavatel; při podání nabídek do jednotlivých zakázek byli přitom osloveni zčásti stejní dodavatelé – toto vede k omezení hospodářské soutěže,

dělení zakázky u předmětu plnění (tiskárny x dataprojektory) v souvislosti s tím byla použita mírnější pravidla zadávání,

dodávané zboží není v souladu se zadávacími podmínkami,

nedostatečně popsaná hodnotící kritéria (u jednoho dílčího kritéria byla vzata řada parametrů, jež nebyla v ZD upřesněna - metodická komplexnost váha 10% (rozsah detailnost, inovativnost atd.),

použití smluvní pokuty jako kritéria hodnocení není možné (dopis MMR č.j.:34 673/2011-27 ze dne 13. 10. 2011 (MMR).